

Ivana Tomić Ferić

SKRIVENO LICE ZAVIČAJA

Brojnošću svojih oblika i sadržaja, svojim tipičnostima i posebnostima, Festival dalmatinskih klapa u Omišu, postao je pozornicom začudne igre senzacija, mjestom osebnjane duhovne radijacije glazbeno-poetske imaginativnosti. Ne čudi stoga da su ga pohodili višekrat se vraćali mnogi, nastojeći iznova do/živjeti dijelić duha i ugođaja što ga tako nesebično nudi. Kao vječna inspiracija arhivarima spontane glazbene zbilje, skladateljima što uranjajuć u baštinu rekonstruiraju arhetipske uzorke i objavljuju nove ljepote (one izvan i unutar vlastitosti). Omiš je odvajkada bio sjecištem povijesti i suvremenosti, svjetovnog i sakralnog, svetog i strasnog, svakodnevnog ritualnog, pučkog i artističkog, razotkrivajući svoje magnetički zavodljivo lice, svoj baštinski ali europsko-mediteranski kontekst u kojemu se objavljuje tajna njegove privlačnosti.

Ponesen vrtlozima vlastitih nadahnuća i istinskom srođenošću s kontrastima mistike i lirike ovoga podneblja, Duško Tambača osjeća taj svijet opterećen talozima usuda, elementarnošću i oskudicom, buntom i ponosom, veseljem, mirakulom, pjesmom i humorom. Glazbena tradicija u Tambačinoj imaginaciji odjekuje visokim registrima postojane arome i kreativne domišljatosti kojom obnavlja, zamagluje i preobražava prepoznatijiva primarna ishodišta u nove, sasvim originalne glazbene ideje. Vještinom stilizacije Tambača je usuglasio svoj glazbeni izričaj s kantilenom tradicije, istodobno uhvativši korak sa suvremenim. Jer, težina i tragika prošlosti zahtijevaju sasvim suvremene korelative, a dostojanstvo predaka moguće je obraniti samo živim, suvremenim, nebanaliziranim i konvencijama neokoštanim svjedočenjem.

Odnjegovanošću svojega stila i pravorn klesanošću izraza, Duško Tambača ugradio je u korpus dalmatinske klapske pjesme zamjetljivu i prepoznatljivu dionicu. Istančan sluh za leksičke specifičnosti i bogatstvo artikulacije, udružen sa sposobnošću pronicanja dubokih konotativnih slojeva, urodio je vibrantnom glazbenom teksturom njegovih skladbi koje se odupiru ravnodušnosti prijema i vrlo intezivno žive u suvremenom klapskom repertoaru. Skladateljeva predanost prostoru i korijenima progovara melodijama što zrcale diferentnost glazbenog izričaja unutar širokog spektra raznolikih raspoloženja - od intimne liričnosti i skercozne ludičnosti do puntarske dramatičnosti. Divergentnost njegove glazbene izražajnosti bjelodana je i u ovome otisku s 35 novouglažbljenih klapskih pjesama izvedenih (i mahom nagrađivanih) na Omiškom festivalu i 4 liturgijske skladbe koje će podvrgnute snazi vrsnih interpretacija - svekolikom autorskom rukopisu osigurati novu dimenziju i dulje trajanje.

Sublimirajući stečevine naše biološke i kulturnopovijesne zbilje, Tambačine klapske pjesme tijesno se dodiruju pučkim naslijeđem i njemu pripadnim referencijama. Utemeljene su na jednostavnoj dijatonici i tercnim paralelizmima osnovne melodike (osim na mjestima pojačane ekspresije) s inventivnim harmonijskim progresijama obogaćenim ritamskom dinamičkom iznijansiranošću. Pored narodnih tekstova, autor najčešće poseže za pjesničkim predlošcima istaknutih majstora čakavštine (Ivanišević, Franičević-Pločar, Božanić, Fiamengo), onih koji dijalektalnost koriste kao razlog apstraktnoga poetskog mišljenja, kao zrcalo nemira ali i suptilne lirike bilježeći emocije u svoj njihovoj trenutačnosti, fragmentarnosti i golotinji. Kantabilnost i fleksibilnost melodike ostaju prepoznatljivim bojama Tambačina glazbenog tkanja, kojima, otkrivajući nam slojevitost skalnu svog stvaralačkog potencijala i glazbene imaginacije, ocrtava ugođajnost poetike.

Premda blizak izvorima koji su utjecali na oblikovanje dalmatinske klapske pjesme kao najreferentnijeg igrokaza glazbene kulture ovoga područja, Tambača opterećen arhaičnim okaminama koje bi ga odvele u pasatizam, već ostaje glazbenik svoga vremena kojemu je baština stvarni zavičaj inspirativni predložak, temelj za artistsku nadgradnju i transferiranje povijesnog konteksta u estetske, "transhistorijske" činjenice. Tako oblikovane i izražene, postaju artefaktima koji stvarnost prostora i vremena čine autentičnim, a njihova tvorca potvrđuju kao umjetnika rafinirana stila i osjenčana kolorita u kojem se nazire skriveno lice zavičaja.